

KATSOMUSAINE – VAI KATEKISMUS UUDELLA NIMELLÄ?

Koulujen uskonnonopetus on jo itsessään erikoinen jäännös ajalta, jolloin kirkko käytännössä vastasi koulutuksesta ja valtio oli kirkossa tiukasti kiinni. Päiväkodeista uskontokasvatus sentään poistettiin vuonna 2016, mutta kouluissa se jäi elämään kuin historiallinen vahinko, jota kukaan ei ole vielä ehtinyt korjata. Niinpä edelleen seitsemänvuotiaille opetetaan Raamatun tarinoita matematiikan ja ympäristöopin ohessa: luomiskertomus ja Nooan arkki samassa paketissa kuin pluslaskut ja vuodenaikojen vaihtelu.

Seitsemänvuotiaalta ei voi edellyttää kriittistä suhtautumista auktoriteetteihin. Kun opettaja kertoo, että maailma luotiin seitsemässä päivässä, lapsi nyökkää ja kirjoittaa asian vihkoonsa. Tätä kutsutaan sitouttamiseksi, ei neutraaliksi tiedonvälitykseksi. Siksi on silkkää sivistyspesua väittää, ettei uskonnonopetus olisi tunnustuksellista. Käytännössä lapsi totutetaan yhteen katsomukseen jo ennen kuin hänellä on edellytyksiä arvioida vaihtoehtoja, esimerkiksi neutraaliutta.

Julkisen koulun tehtävä ei kuitenkaan ole ohjata lapsia mihinkään uskontoon. Katsomus on henkilökohtainen asia, eikä sitä pitäisi muovata verovaroin. Ratkaisuksi tähän epämukavaan asetelmaan tarjotaan nyt yhteistä katsomusainetta. Ajatus kuulostaa ensi kuulemalta järkevältä, kunnes opetusministeri tarkentaa, että aine voisi perustua pitkälti nykyiseen uskonnon oppiaineeseen. Eli uskonnonopetus, mutta tällä kertaa kaikille pakollisena. Ei, ei ja vielä kerran ei kiitos! Se on kuin vaihtaisi katekismuksen kannen ja kuvittelisi, että sisältö muuttuisi samalla. Pakkokäännytystä kevyemmällä brändillä siis.

• Siiri Salminen •

Jos jotain yhteistä tarvitaan, se on elämäntatsomustieto. Aidosti neutraali oppiaine, jossa opetellaan eettistä pohdintaa, argumentointia ja kriittistä ajattelua – ilman että Raamattua tai muita pyhiä tekstejä työnnetään kenenkään kurkusta alas.

Uskonnon opetuksessa sen sijaan jo ensimmäisillä luokilla tuodaan rukoukset ja Raamatun tarinat tutuiksi; myös ne väkivaltaisimmat. Kידutus ja teloitus historiallisena rangaistuskeinona vilahtavat kevyesti pääsiäisen tapahtumaketjussa. Tapahtuman karuus sivuutetaan; ovathan ne vain uskonnon oppiaineessa kerrottuja ristiinnaulitsemisia. Groteski väkivalta normalisoidaan osaksi perinnettä ja juhla-aikaa. Lapsille käytännössä opetetaan, että uskonnon nimissä tapahtuvaa kärsimystä ei tarvitsekaan kauhistella.

Tätäkö on todella sivistysvaltion kasvatusihanne? Kiitos tarjouksesta ministeri, mutta sitä ei tarvita pakollisena ainakaan meidän perheessä.

